

Blood in the Mobile

Docentenhandleiding

Regie: Frank Piasecki Poulsen
Jaar: 2010
Duur: 52 minuten
Website: www.movieshatmatter.nl
Digibordles: www.spons.nl/movieshatmatter

Lesmateriaal

Inleiding en leerdoelen

Voor u ligt de lesbrief behorend bij *Blood in the Mobile*. Deze lesbrief bestaat uit twee delen: een opdrachtenblad voor leerlingen en een docentenhandleiding. In deze docentenhandleiding vindt u de concrete leerdoelen van de lesbrief, een korte instructie per lesonderdeel en de antwoorden bij de opdrachten. De lesbrief *Blood in the Mobile* gaat over conflictmineralen in mobiele telefoons. De lesbrief is geschikt voor de vakken Aardrijkskunde en Mens en Maatschappij.

Digibordles

Er is op www.spons.nl/moviesthatmatter een digibordles beschikbaar, die ook als huiswerk opgegeven kan worden. U kunt er als docent voor kiezen als coach uw leerlingen uit te nodigen de digibordles te volgen. De resultaten van uw leerlingen kunt u inzien en nabespreken. Meer informatie hierover kunt u aanvragen via educatie@moviesthatmatter.nl of (020) 77 33 624.

Het lesmateriaal is gericht op de leerlingen van het vmbo en komt het beste tot zijn recht in 4vmbo. Natuurlijk is het weldegelijk mogelijk deze lesbrief ook toe te passen op havo, vwo en MBO niveau.

Het doel van deze les is driedelig: leerlingen krijgen inzicht in de mensenrechtenschendingen die voorkomen bij het maken van mobiele telefoons; onderzoeken deze zelf; en vormen een mening over de verantwoordelijkheden voor deze mensenrechtenschendingen. Thema's die worden behandeld: productieketen, globalisering, werksectoren, verantwoord consumeren en mensenrechten.

Het zal in de lesbrief vooral gaan om de vakvaardigheden. Aan de hand van de nieuwste (vanaf 2015) handreiking schoolexamen aardrijkskunde vmbo verantwoord wij deze lesbrief. Het materiaal biedt de volgende leermogelijkheden voor de leerlingen:

- Enkelvoudige/meervoudige verbanden leggen binnen een gebied en tussen gebieden.
- Een standpunt innemen en deze beargumenteren.
- Aardrijkskundige werkwijzen toepassen.
- Informatie ordenen, analyseren en daaruit conclusies trekken.

Concrete leerdoelen:

- De leerling kan de stappen van de productieketen van mobiele telefoons op de juiste volgorde zetten.
- De leerling kent de drie werksectoren en kan de stappen uit de productieketen van mobiele telefoons in de juiste sector plaatsen.
- De leerling weet wat globalisering is, kan gevolgen van globalisering noemen en het begrip toepassen op een documentaire.
- De leerling kan drie mensenrechten (schendingen) noemen die in een documentaire te zien zijn.
- De leerling kan vijf actoren in het productieproces van mobiele telefoons benoemen en uitleggen wat hun rol is.

Filmbeschrijving

.....

Documentairemaker Frank Poulsen komt erachter dat er waarschijnlijk conflictmineralen in zijn mobiele telefoon zitten. Hij krijgt geen bevredigende antwoorden van marktleider Nokia en gaat vervolgens zelf op onderzoek uit. Hij komt terecht in een mijn in Oost-Congo en zijn bevindingen zijn zeer confronterend. Hij gaat op zoek naar het antwoord op de vraag wie verantwoordelijk is voor de erbarmelijke omstandigheden waarin de mijnwerkers wonen en werken. Hij voelt met name Nokia aan de tand. Het bedrijf claimt zich wel zorgen te maken, maar vindt niet dat het verantwoordelijk is voor de situatie.

Duur 52 minuten, Engels en Frans gesproken – Nederlands ondertiteld

Frank Poulsen

Documentairemaker en activist Frank Piasecki Poulsen komt uit Denemarken en genoot daar zijn filmopleiding. Zijn eerste documentaires maakte hij voor een televisiemaatschappij in Kopenhagen. Voor *Blood in the Mobile* maakte hij onder meer de documentaire *Guerrilla Girl*. Voor het maken van die film verbleef hij vier maanden bij de FARC, een rebellenbeweging in Colombia. In 2012 richtte hij met anderen de stichting Doctivist op. Deze organisatie onderhoudt een netwerk voor documentairemakers met een activistische agenda.

.....

Lesinstructie

Lesinstructie

Het lesmateriaal bestaat uit de volgende delen:

1. Voorbereidende opdracht
2. *Blood in the Mobile* kijken aan de hand van de kijkopdrachten
3. Film nabespreken en toelichten
4. Verwerkingsopdrachten
5. Discussie opdrachten
6. Achtergrondinformatie

Deze lesbrief is gemaakt om twee volledige lessen van 50 minuten te behandelen. Als de opdrachten als huiswerk worden opgegeven, kan de les ook in anderhalf lesuur behandeld worden.

Gesuggereerde fragmenten:

27:10 – 32:20 Hier wordt getoond hoe de mijnwerkers leven en werken. Ze worden uitgebuit door gewapende groepen die de mijnen bezetten, er is veel geweld en het werk is zeer gevaarlijk.

40:05 – 51:42 De filmmaker bezoekt Nokia, een goede doelen organisatie, een Amerikaanse politicus en tot slot weer Nokia. De actoren doen verscheidene voorstellen om de situatie te verbeteren, de filmmaker vindt dat Nokia de productieketen openbaar moet maken en dat het bedrijf als marktleider te weinig heeft gedaan om de mensenrechtenschendingen in Oost-Congo tegen te gaan.

00:00 - 02:40 Eventueel kan als introductie het begin van de documentaire gebruikt worden (tot 2:40). Hier introduceert de documentairemaker het probleem van conflictmineralen in mobiele telefoons en confronteert hij personeel van Nokia op een beurs. De medewerkers van Nokia ontwijken zijn vragen.

Deze fragmenten zijn digitaal beschikbaar op www.spons.nl/moviesthatmatter

Lesinstructie

.....

1. Voorbereidende opdracht

Duur: 5 minuten
Doel: Introduceren onderwerp, voorkennis activeren, actief kijkgedrag genereren.

Tijdens dit onderdeel is het van belang dat de leerling het onderwerp geïntroduceerd krijgt en aan het denken gezet wordt. Vragen met betrekking tot mobiele telefoons en conflict-mineralen liggen voor de hand, bijvoorbeeld:

- De titel van de film is *Blood in the Mobile*, waar zou dat bloed precies zitten?
- Kan je je voorstellen dat mensen dood gaan bij het maken van jouw spullen?
- Zijn er in Nederland spullen te koop die uit Congo komen?
- Zijn er in Nederland spullen te koop die uit China komen?
- Wie heeft er wel eens van bloeddiamanten gehoord?

2. Klassikaal *Blood in the Mobile* kijken a.h.v. kijkopdracht

Duur: 20 minuten of 55 minuten
Doel: Actief kijkgedrag
Benodigdheden: De film, het opdrachtenblad

De gesuggereerde fragmenten duren 16 minuten, de film in totaal 52 minuten. Tijdens de film moeten de leerlingen kijkvragen beantwoorden. Deze staan op het opdrachtenblad. Het doel is dat leerlingen actief kijkgedrag vertonen tijdens de film.

.....

De vragen staan op chronologische volgorde en zijn gericht op direct waarneembare feiten in de film. Uitzondering is vraag 7, hier wordt om een interpretatie gevraagd.

3. Klassikaal nabespreken en toelichten

Duur: 15 minuten
Doel: Actief kijkgedrag
Benodigdheden: Antwoordmodel kijkvragen, de verwerkingsopdrachten

3A Kijkopdracht bespreken met behulp van de antwoorden

De leerlingen hebben tijdens het kijken van de film de kijkopdrachten gemaakt, deze worden nu klassikaal nabesproken. De antwoorden op de kijkvragen zijn op de volgende bladzijde te vinden.

Vragen 3 en 4 komen terug bij de discussie opdrachten. Vragen 2, 5 en 7 lenen zich ook goed voor een verdere discussie, met name over deze onderwerpen:

- De rol van de telefoonfabrikant in de mensenrechtenschendingen in de mijn in Oost-Congo.
- Moet een bedrijf verplicht worden gesteld de productieketen openbaar te maken?
- Welke keuzes maakt een filmmaker en waarom?

Lesinstructie

3B Verwerkingsopdrachten toelichten

De leerlingen kunnen ter voorbereiding van de tweede les de verwerkingsopdrachten als huiswerk maken. Aan het einde van het eerste uur geeft u instructies over wat er moet gebeuren. U kunt de leerlingen ook in de les zelf de opdrachten laten maken. De verwerkingsopdrachten staan op het opdrachtenblad van de leerling.

U kunt ook gebruik maken van de digibordles op www.spons.nl/moviesthatmatter.

4. De verwerkingsopdrachten

Duur: Huiswerk
Doel: Ontwikkelen van vakvaardigheden en besef kweken van mensenrechten

Benodigdheden: Internet en opdrachtenblad

Om alle leerdoelen te behalen gaan de leerlingen thuis aan de slag met de verwerkingsopdrachten. De opdrachten zijn individueel te maken. Voor opdrachten 2 en 8 is internet nodig.

5. Discussieopdracht

Duur: 10 minuten
Doel: Ontwikkelen van discussievaardigheden
Benodigdheden: Opdrachtenblad

Er zijn drie discussieopdrachten. Bij de eerste opdracht wordt de klas in groepen verdeeld. De groepen vertegenwoordigen verschillende actoren in de mobiele telefoonindustrie. Een uitgebreidere beschrijving vindt u verderop in deze handleiding. De twee andere discussieopdrachten gaan in op voorstellen van actoren in de documentaire. Er kan plenair gediscussieerd worden over de voorstellen en de gevolgen daarvan.

Antwoorden kijkopdracht

Antwoorden kijkopdracht

- 1 *Hoe verdienen de gewapende groepen geld aan de mijnbouw?* Ze laten mensen betalen om in en uit de mijn te gaan. De mijnwerkers en dragers moeten belastingen betalen. (Het volgende komt niet direct uit het fragment maar is ook goed: ze heffen tol bij wegen, beroven mijnwerkers van andere mijnen).
- 2 *Hoe wonen en werken de mijnwerkers?* De mijnwerkers wonen met veel mensen in kleine provisorische krotten, die vooral van doeken, takken en golfplaten zijn gemaakt. Ze werken lang in donkere onveilige mijnschachten.
- 3 *'Maak je toeleveringsketen openbaar'.* Welk argument voor en tegen deze stelling gebruiken de filmmaker en de medewerker van Nokia? Voor: het maakt het mogelijk conflict-mineralen op te sporen. Tegen: Het is niet goed voor de concurrentiepositie en het ontwikkelen van nieuwe technologieën.
- 4 *Welk voorstel doet John Prendergast van 'Raise hope for Congo'?* Transparantie is niet genoeg. Grote bedrijven als Apple en Wal-Mart moeten conflictvrije producten eisen van hun leveranciers.
- 5 *Welke voorstellen doet de politicus Jim McDermott?* De geldkraan naar krijgsheren moet dicht. Mineralen moeten van een legitieme, traditionele leverancier komen.
- 6 *'Nokia had meer moeten doen om te voorkomen dat er bloed in mobiele telefoons terecht komt'.* Welke argumenten voor en tegen deze bewering gebruiken de filmmaker en de medewerker van Nokia? Voor: Nokia is in 10 jaar tijd niet verder gekomen dan een eerste stap. Tegen: Nokia alleen kan weinig doen. De internationale gemeenschap moet de eerste stap zetten.
- 7 *Met welk doel heeft de filmmaker deze documentaire gemaakt?* Eigen antwoord. Van belang is de leerling bewust te maken dat ook documentaires weergaves zijn van de ideeën van de maker en niet per se van de werkelijkheid (mediawijsheid).

Antwoorden verwerkingsvragen

.....

Opdracht 1: Productieketen

- A 1C, 2E, 3A, 4F, 5D, 6B
- B De grondstoffen worden opgegraven

Opdracht 2: Coltan

- A Australië, Brazilië, Canada.
- B Met name in elektronische apparaten, bijvoorbeeld tv's, tablets of laptops.
- C Eigen antwoord.
- D Eigen antwoord.

Opdracht 3: Globalisering

- A D
- B Importeren.
- C Bijvoorbeeld: Congo is politiek niet stabiel, In andere landen zijn al veel fabrieken. Het zou voor fabrikanten duur zijn om nieuwe fabrieken te bouwen. In Congo zijn er niet genoeg mensen met de juiste technische scholing om de fabrieken draaiende te houden.
- D Bijvoorbeeld: kledingmerken, voedsel, de euro, ketens als McDonalds en Coca Cola.
- E Het productieproces van mobiele telefoons gaat de hele wereld over. De filmmaker kan overal naartoe reizen. Dat betekent dat ondernemers in andere landen werkzaam kunnen zijn en dat er over de wereld gereisd kan worden.

Opdracht 4: Werksectoren

- A C
- B E,A,F
- C D,B

Opdracht 5: Over de film

- A Eigen antwoord
- B Eigen antwoord
- C Bijvoorbeeld consumenten of overheden
- D Eigen antwoord

Opdracht 6: Mensenrechten

- A Eigen antwoord
- B Eigen antwoord

Opdracht 7: Mijnen in Nederland

- A Het zijn vooral mannen die het werk doen. Je werkt onder de grond. Je werkt aan het begin van een productieketen. Je woont in een gebied dat draait om mijnbouw.
- B Veiliger werk, minder uren, geen uitbuiting, minimumloon, er zijn vakbonden.

Opdracht 8: Overheid en consument

- A Bijvoorbeeld: Het heeft weinig zin om in de rest van de wereld de informatie te verhullen als de informatie in de VS openbaar is. Voor de rest van de wereld kom je over als transparanter dan je hoeft te zijn.
- B Er is een 'fair phone', maar het is nog moeilijk een telefoon gegarandeerd 100% 'eerlijk' te maken.
- C Eigen antwoord
- D Voor: Als de consument alleen nog maar eerlijke producten wil, zullen bedrijven meer investeren in eerlijke productieprocessen.
Tegen: bij sommige producten is het nog niet mogelijk het gegarandeerd eerlijk te produceren. Het is niet de verantwoordelijkheid van de consument dat er mensenrechtenschendingen plaatsvinden bij het produceren van producten.
- E Eigen antwoord.

.....

Discussie opdrachten

.....

Discussie opdrachten

- A. Hierbij verdeelt u de klas in 5 groepen. Let op de balans tussen het eigen standpunt verdedigen en het standpunt van de andere partij ontkrachten. Let er op dat zoveel mogelijk leerlingen bij de discussie worden betrokken.
- B. De leerlingen moeten wellicht op weg worden geholpen, bijvoorbeeld:
- Is het mogelijk om geen geld bij de gewapende groepen terecht te laten komen?
  - Wie zou er voor moeten zorgen dat er geen geld bij gewapende groepen terecht kan komen?
  - Wat gaan de gewapende groepen doen als ze geen geld meer kunnen verdienen met grondstoffen?
  - Wat is het gevolg voor de mijnwerkers als er minder geld in de regio terecht komt?
- C. De leerlingen moeten wellicht op weg worden geholpen, bijvoorbeeld:
- Is het mogelijk de maatregel uit te voeren?
  - Wie zou er voor moeten zorgen dat de maatregel wordt uitgevoerd en nageleefd?
  - Wat zou er in de conflictgebieden gebeuren, als van daaruit geen grondstoffen meer mogen worden verkocht?
- .....

Achtergronden

Het conflict in Oost-Congo

Sinds de onafhankelijkheid van de Democratische Republiek Congo in 1960 zijn er meerdere gewapende conflicten geweest. De huidige conflicten vinden vooral plaats in de regio Kivu in het oosten van Congo. Deze regio is rijk aan grondstoffen. Verschillende gewapende groepen strijden om de macht over de mijnen en de transportroutes. Rwanda, een buurland van Congo, wordt er van verdacht rebellengroepen te steunen. In 2012 bezette de rebellengroep M23 de stad Goma. Eind 2013 werd de stad ontzet, mede door de inzet van een VN-troepenmacht die momenteel rond de 22.000 man sterk is. Het mandaat van de VN-missie houdt onder meer in dat ook zonder medewerking van het Congolese leger ingegrepen kan worden. De conflicten in Oost-Congo kenmerken zich door extreem geweld tegen strijders en burgers, verkrachtingen en het rekruteren en inzetten van kindsoldaten.

Congo, met de regio Kivu in het rood.

Afrika, met de Democratische Republiek Congo in het rood.

Achtergronden

Mobiele telefoons

Motorola demonstreerde in 1973 de eerste mobiele telefoon. Inmiddels is de mobiele telefoon wereldwijd niet meer weg denken uit het dagelijks leven. In 2014 zijn er rond de 7 miljard mobiele telefoons geregistreerd als in gebruik. Dit aantal zal nog stijgen. De vijf grootste mobiele telefoonfabrikanten zijn Samsung, Nokia, LG, ZTE en Huawei. In een mobiele telefoon worden veel grondstoffen verwerkt, waaronder goud, zilver, coltan en cassiteriet. Coltan en cassiteriet zijn onder meer in Congo, Brazilië, Australië en Canada te vinden. De grondstoffen worden gezuiverd in zogeheten smeltfabrieken. De meeste van deze fabrieken zijn in China en Maleisië te vinden. Van de smeltfabrieken gaan de gezuiverde grondstoffen naar componentfabrieken, waar halffabricaten worden gemaakt. In assemblagefabrieken worden de halffabricaten verwerkt tot een product. Zowel component- als assemblagefabrieken zijn vooral in China te vinden.

Veel grondstoffen en technologieën die worden gebruikt in de productie van mobiele telefoons worden geheim gehouden.

Dit is namelijk (erg) concurrentiegevoelige informatie. Dit is een van de redenen waardoor het moeilijk is om te achterhalen waar de grondstoffen die worden gebruikt vandaan komen.

Bronnen

.....

Over de film en regisseur

www.bloodinthemobile.org

www.theguardian.com/profile/frank-piasecki-poulsen

www.facebook.com/doctivist

Over het conflict in Oost-Congo en conflictmineralen

en.wikipedia.org/wiki/conflict_resource

en.wikipedia.org/wiki/Kivu_conflict

monusco.unmissions.org

nl.wikipedia.org/wiki/Coltan

www.amnesty.nl/mensenrechten/landen/democratische-republiek-congo

Over mijnbouw in Nederland

www.demijnen.nl/

www.schooltv.nl/video/steenkoolmijnen-vroeger-werkten-nederlanders-diep-onder-de-grond/

Over fairtrade mobiele telefoons

www.makeitfair.org

www.fairphone.org

www.somo.nl/themes-en/electronics

Over productieketen en werksectoren

Basisboek De Geo: Aardrijkskunde voor de onderbouw (2013)

Over globalisering

nl.wikipedia.org/wiki/Mondialisering

.....

5. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens is een verklaring die is aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties om de basisrechten van de mens te omschrijven. De verklaring regelt de rechten van ieder mens.

1. Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.
2. De mensenrechten gelden voor iedereen, waar ook ter wereld.
3. Je hebt recht op leven, op vrijheid en op veiligheid.
4. Slavernij is verboden.
5. Martelen is verboden.
6. Je hebt het recht om erkend te worden voor de wet.
7. De wet is voor iedereen gelijk en moet iedereen gelijke bescherming bieden.
8. Als je onrecht wordt aangedaan, heb je recht op bescherming.
9. Je mag niet zomaar worden opgesloten, of het land uitgezet.
10. Als je terecht moet staan, heb je recht op een eerlijke en openbare rechtszaak met een onafhankelijke rechter.
11. Je bent onschuldig tot het tegendeel is bewezen. Je daden kunnen niet achteraf strafbaar worden gesteld.
12. Je hebt recht op privacy en op bescherming van je goede naam.
13. Je mag je vrij verplaatsen in je eigen land. Je mag ieder land (ook je eigen) verlaten.
14. Je mag vluchten naar een ander land, als je mensenrechten worden bedreigd.
15. Je hebt recht op een nationaliteit.
16. Je mag trouwen met wie je wilt en een gezin stichten.

17. Je hebt recht op bezit, dat mag niemand zomaar van je afnemen.
18. Je mag je eigen godsdienst kiezen en daarnaar leven.
19. Je hebt het recht om uit te komen voor je eigen mening.
20. Je mag lid worden van een vereniging en een vereniging oprichten. Niemand mag je dwingen om bij een vereniging te horen.
21. Iedereen mag meedoen aan de verkiezingen voor het landsbestuur en zichzelf daarvoor verkiesbaar stellen. Het volk kiest de regering in democratische verkiezingen.
22. Je hebt recht op de economische, culturele en sociale voorzieningen in je land. Arme landen hebben recht op internationale hulp.
23. Je hebt recht op werk naar keuze, met een eerlijk loon. Je mag lid worden van een vakbond.
24. Je hebt recht op rust en vrije tijd.
25. Je hebt recht op genoeg inkomen om van te leven. Als je niet voor jezelf kunt zorgen, moet de overheid dat doen.
26. Je hebt recht op onderwijs.
27. Je hebt het recht om te genieten van kunst en cultuur.
28. Landen moeten ervoor zorgen dat de mensenrechten kunnen worden nageleefd.
29. Je hebt plichten om ervoor te zorgen dat de rechten van andere mensen kunnen worden nageleefd. De wetten in je land mogen niet in strijd zijn met de mensenrechten.
30. Geen van deze rechten mag worden misbruikt om de mensenrechten te vernietigen.

Amnesty International

Amnesty International is een internationale organisatie die zich inzet voor de rechten van de mens. Over de hele wereld heeft Amnesty meer dan 2,2 miljoen leden en aanhangers. Het hoofdkantoor staat in Londen. Daar worden gegevens van over de hele wereld verzameld en bereiden de medewerkers de internationale acties van Amnesty voor. In bijna honderd landen zijn er afdelingen van Amnesty International, ook in Nederland.

Amnesty International is onafhankelijk. Acties en onderzoek worden betaald door leden en mensen die geld geven. Amnesty wil geen subsidie van de overheid, want als je geld krijgt van de overheid is het minder makkelijk om die overheid te bekritisieren als dat nodig mocht zijn.

Amnesty International is onpartijdig. Dat wil zeggen dat het voor Amnesty niet uitmaakt in welk land de mensenrechten geschonden worden. Mensenrechten gelden voor iedereen. Als die rechten geschonden worden, door welke regering dan ook, dan voert Amnesty daar actie tegen. Het zou tenslotte erg ongeloofwaardig zijn wanneer je van het ene land wel wat zegt en in het andere geval doet of je neus bloedt.

Movies that Matter

Movies that Matter is een internationaal expertisecentrum op het gebied van film en mensenrechten. Het organiseert het jaarlijkse Amnesty International Film Festival en een maandelijks film- en debatprogramma in tien Nederlandse filmtheaters en speciale internationale vertoningen.

Movies that Matter is er ook voor scholen! Wij helpen films uit te zoeken wanneer u specifieke onderwerpen op school wilt behandelen, geven filmadvies voor verschillende niveaus en leeftijden, en helpen u de vertoning mogelijk te maken.

Movies that Matter Educatie richt zich in eerste instantie op (alle niveaus van) het voortgezet onderwijs en in tweede instantie op het primair onderwijs.

Colofon

Auteur

Olivier Mesker

Redactie

Rianne Vogel

Margreet Cornelius

Met dank aan Marcus Eshuis

Eindredactie

Rianne Vogel

Ontwerp

Sazza

Vormgeving

Rob Jonkers

Movies that Matter Educatie

Margreet Cornelius en Leonie Hoeboer

Movies that Matter

Postbus 1968

1000 BZ Amsterdam

www.moviesthatmatter.nl

tel. (020) 77 33 624

educatie@moviesthatmatter.nl

Alleen te gebruiken voor educatieve doeleinden.

Movies that Matter heeft een uitgebreid assortiment met films en lesmateriaal over talloze onderwerpen. Met behulp van de zoekmachine (www.moviesthatmatter.nl/educatie/filmaanbod) kunt u eenvoudig zoeken naar films op onderwerp, niveau en type film. Voor meer informatie en advies kunt u ook contact opnemen met Movies that Matter via educatie@moviesthatmatter.nl of 020- 7733624.

Africa United - Debs Gardner-Paterson, 2010, 90 minuten

Het jonge voetbaltalent Fabrice wordt ontdekt op een trapveldje in Rwanda. Nog maar één test staat hem in de weg naar de grootse opening van het WK. Maar onderweg naar die cruciale test slaat het noodlot toe als hij en zijn vrienden, de goedlachse 'manager' Dudu en diens zusje Beatrice, in de verkeerde bus stappen en in Congo eindigen. Zonder papieren, geld of een geloofwaardig verhaal, proberen de kleine helden hun weg naar het zuiden te vinden. Gewapend met naïviteit, vastberadenheid en blind optimisme maken ze een reis van ruim 5.000 kilometer waarbij ze een Afrika meemaken zoals weinig mensen het gezien hebben.

China Blue - Micha X. Peled, 2005, 87 minuten

Jasmine is een van de 130 miljoen Chinezen die het platteland hebben verlaten voor werk elders. Zeven dagen per week knipt ze losse draadjes weg in een spijkerbroekenfabriek. Haar loon is 6 dollarcent per uur, overuren worden niet extra betaald. Met wasknijpers houden de arbeiders hun ogen open, vechtend tegen de slaap. Arbeidswetten zijn een dode letter, vakbondsactie is bij wet verboden. Aan het einde van hun eerste maand merken de werknemers dat hun salaris wordt ingehouden, als borgstelling. De Franse confectiefabrikant en Britse inkoper die Jasmine's fabriek bezoeken maken enorme winsten. Het succes van de Chinese exportindustrie, met haar enorme aantrekkingskracht voor de westerse zakenwereld, berust op praktijken die aan slavernij doen denken.

My Neighbourhood - Julia Bacha / Rebekah Wingert-Jabi, 2012, 25 minuten

Mohammed El Koerd is een Palestijnse jongen die opgroeit in de wijk Sheikh Jarrah in het hart van Oost-Jeruzalem. Wanneer zijn woonplaats door Israëlische kolonisten wordt bezet, moet zijn familie de helft van hun huis afstaan aan mensen die hij niet kent. Samen met zijn familie en de andere bewoners van de wijk begint de elfjarige Mohammed aan een vreedzaam protest. Plotseling worden ze tot hun verbazing gesteund door Israëliërs die het niet eens zijn met de gedwongen uitzettingen.

Black Gold - Nick Francis / Marc Francis, 2006, 78 min

De door de internationale pers geprezen documentaire Black Gold toont op onthullende wijze dat we door slechts één kopje koffie onlosmakelijk verbonden zijn met het lot van miljoenen mensen die vechten voor hun bestaan. Meer dan vijftien miljoen Ethiopiërs zijn financieel afhankelijk van de koffieproductie. Terwijl de consumptie toeneemt en de grote koffiehandelaren, die directe banden hebben met regeringen, onmiskenbaar fortuin maken, worstelen de kleine koffieplanters aan de onderkant van de ladder met de laagste prijzen in dertig jaar. Koffie is inmiddels de meest waardevolle handelswaar na olie, maar koffieboeren krijgen nog steeds zo weinig betaald dat voor vele gezinnen ondervoeding dreigt. Nergens is deze paradox duidelijker dan in Ethiopië, het geboorteland van koffie. Filmmakers Marc en Nick Francis reisden over de hele wereld om de lange productielijn van koffie, van plantage tot café, in kaart te brengen.

We Feed the World - Erwin Wagenhofer, 2005, 96 min.

In Wenen wordt evenveel brood weggegooid als er in de tweede stad van het land wordt geconsumeerd. In Brazilië worden duizenden hectares regenwoud opgeofferd om de Europese vleeskuikens met soja vet te kunnen mesten. Vanuit verschillende perspectieven -uitleenend van boeren tot en met de CEO van 's werelds grootste levensmiddelenmultinational Nestlé- wordt aangetoond hoe dagelijks duizenden mensen omkomen van de honger, hoewel er wereldwijd genoeg voedsel wordt geproduceerd. Een documentaire die met behulp van concrete voorbeelden complexe marktmechanismen glashelder maakt. En die ons laat zien hoe onze winkelschappen worden gevuld.

